

NaturErhvervstyrelsen

e-mail: euogerhverv@naturerhverv.dk

cc: JUROBA@naturerhverv.dk, KEDR@naturerhverv.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar vedrørende udkast til bekendtgørelse samt udkast til vejledning om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter. J. nr. 16-8152-000020.

Landbrug & Fødevarer har modtaget høringsmaterialet vedrørende hhv. bekendtgørelse og vejledning om tilskud til vådområde- og lavbundsprojekter. Nedenfor følger vores bemærkninger.

Vi finder det indledningsvist hensigtsmæssigt, at både bekendtgørelse og vejledningen til vådområde- og lavbundsprojekter med nærværende udkast er blevet samlet i hhv. én bekendtgørelse og én vejledning.

Regelsættet på området opleves generelt meget kompliceret, og vi skal opfordre til, at der til stadighed arbejdes for at forenkle processen og gøre regelsættet så enkelt og ubureaukratisk som muligt. Det skal sikres, at omkostninger og tidsforbrug ved ansøgning og administration hos den enkelte tilsagnsmodtager ikke overstiger fordelene ved at modtage tilskud.

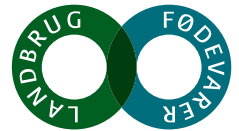
L&F vil også endnu engang opfordre til, at Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen ser på muligheden for, at udgifter til efterfølgende pleje af vådområde- og lavbundsprojekter kan indgå, som en integreret del af projektøkonomien eller sikres finansieret på anden måde. Pleje med afgræsning eller biomassehøst kan, efter vådområdets- og lavbundsområdet etablering, være med til at øge arealets herlighedsværdi og naturtilstand, ligesom det kan øge fjernelsen af næringsstoffer. Vi finder det paradoksalt, at der bruges offentlige midler på at tage arealer ud af omdrift, når der ikke samtidig kan sikres midler til den efterfølgende pleje, således at arealerne opnår størst mulig samfundsmæssig værdi.

Endelig skal det understreges, at der er behov for klare retningslinjer for, hvem der har ansvaret for vådområde- eller lavbundsprojektet, efter det er afsluttet – herunder ikke mindst et evt. erstatningsansvar i det tilfælde et projekt ikke udvikler sig, som planlagt. Det kan eksempelvis være, at vandstanden bliver højere end forventet og at det får utilsigtede konsekvenser for udnyttelsen af projektarealet og evt. også omkringliggende arealer. Som udgangspunkt må det være den ansvarlige myndighed – projektejeren -, som har ansvaret, og det bør være et krav, at det fremgår eksplicit af projektbeskrivelsen. Dette forhold bør som minimum fremgå af vejledningen.

Konkrete bemærkninger til vejledningsteksten

Afsnit 2. Ordningens formål

Det fremgår af tekstboksen på side 6 at formålet med lavbundsprojekterne bl.a. er at reducere udledningen af drivhusgasser. Dette fremgår også af høringsbrevet. Dette formål indgår imidlertid ikke i udkast til bekendtgørelse om kriterier for vådområde- og lavbundsprojekter. Vi skal opfordre til, at formålet med ordningen er enslydende i hhv. bekendtgørelser og vejledning

Under overskriften *Yderligere beskrivelse af de tre ordninger*, side 7.

Under beskrivelsen af lavbundsprojekterne står der: *"Projekterne skal placeres på kulstofrige lavbundsjord og som udgangspunkt også i hoved- og delvandoplande med et kvælstofbehov"*. Her bør det tilføjes *"eller i nærhed til Natura 2000 naturtyper"*

Afsnit 8. Andre EU-tilskud, side 10

Det fremgår, at der kan søges om tilskud til pleje af græs- og naturarealer på vådområdeprojekter, hvis arealerne i øvrigt opfylder betingelserne for tilskuddet. Det vil her også være relevant at tilføje, at midlerne i plejegræsordningen er begrænsede, og at vådområdeprojekter prioriteres til sidst, hvorfor der ikke er sikkerhed for, at arealerne kan opnå tilsagn om tilskud - uanset at de i øvrigt opfylder betingelserne. Det er meget vigtigt at projekt ejere ikke giver berørte lodsejere en falsk forventning om at de med sikkerhed kan opnå plejetilskud, da dette ikke er tilfældet.

Afsnit 10. En teknisk forundersøgelse skal indeholde beskrivelse af, side 13

Under overskriften *Effekter* fremgår det, at projektets betydning for fosforreduktion ud fra metode beskrevet på vandprojekter.dk. Vi skal i den sammenhæng opfordre til, at det regneark, der anvendes til fosforreduktion revideres.

Afsnit 10, Vær yderligere opmærksom på, side 14

Under dot 4 fremgår det, at der ikke må være arealer udenfor projektafgrænsningen, der bliver mere våde efter projektetablering. I så fald skal projektafgrænsningen justeres.

Vi skal opfordre til, at der tilføjes en mere entydig vejledning om, hvordan vandstanden skal sættes og hvilke standarder der skal anvendes, da der ikke er klarhed om dette.

Som anført i indledningen bør det også fremgå af vejledningen, hvem der har ansvar for projektet efter det er afsluttet og herunder ikke mindst et evt. erstatningsansvar i det tilfælde et vådområdeprojekt ikke udvikler sig, som planlagt. Det kan f.eks. være at vandstanden bliver højere end forventet, og derfor påvirker projektarealet og måske også arealer uden for projektarealet på en måde, så de ikke kan udnyttes som forventet. Det er afgørende, at dette fremgår klart af vejledningen.

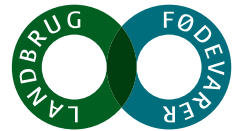
Afsnit 10, Personligt fremmøde hos lodsejer, side 16

Det bør være et krav, at berørte lodsejere skal besøges fysisk på ejendommen, af den, der gennemfører forundersøgelsen, og at arealerne skal besøges sammen med lodsejer. Vi oplever, at nogle private konsulentfirmaer springer let over her, og nøjes med at ringe til berørte lodsejere. Det er helt afgørende at der fra starten er mulighed for at have en god dialog og fælles forståelse af projektet – og det opnås bedst ved et fysisk møde, hvor man sammen ser på arealerne.

Afsnit 11, prioritering af gennemførelse for lavbundsprojekter, side 18

Det fjerde prioriteringskriterium skal præciseres, da det ikke er klart, om det er nærhed til et Natura 2000 område generelt eller til en kortlagt habitatnaturtype eller artslevested indenfor Natura 2000 området, der lægges vægt på. Det skal her bemærkes, at der i udkast til bekendtgørelsen om kriterier for vådområder og lavbundsprojekter står, at det er nærhed til natura 2000-areal, der lægges vægt på.

Samtidig skal vi opfordre til at, at nærhed til § 3 areal ikke vægtes lige så højt som nærhed til Natura 2000 habitatnaturtyper eller -artslevesteder. Nærhedskriteriet bør først og fremmest gælde

for sidstnævnte, og det bør vurderes kvalitativt således at f.eks. et lille, isoleret § 3-areal med et begrænset naturpotentiale ikke vægtes lige så højt, som f.eks. en værdifuld habitatnaturtype.

Afsnit 12, forkøbsret, side 23

Det vil være relevant at ændre forkøbsretten, så lodsejer kan være sikker på at få sine arealer tilbage, evt. ved at aftale en pris på forhånd. Hvis lodsejer så ikke ønsker at gøre brug af sin forkøbsret alligevel, kan arealer udbydes til andre købere til markedspris.

Afsnit 19, Kriterier og forpligtelser, side 40

Vedrørende tinglysning af servitut. Følgende skal tilføjes under punkt 8 om tilskuds fodring: "tilskuds fodring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt" jf. § 12, stk 2, nr. 8 i udkast til bekendtgørelse om tilskud vådområde- og lavbundsprojekter.

Nyt afsnit efter afsnit 25. Hvilke muligheder er der, hvis projektet forkastes

Det vil være relevant med et afsnit, der beskriver alternative muligheder, hvis et projekt forkastes. Det bruges mange ressourcer på forundersøgelser, og det er oplagt, at det arbejde og den viden der er opbygget, ikke bare tabes på gulvet, når et projekt forkastes. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor et projekt falder pga. risiko for øget fosforudledning, men forundersøgelsen har vist, at der er opbakning blandt lodsejerne til at gå videre med projektet. Her vil det være relevant med en beskrivelse af, hvilke muligheder projekterne har for at arbejde videre med projektet, så det evt. kan realiseres på længere sigt. Eller om der er alternative muligheder som f.eks. etablering af flere minevådområder eller lign., der kan træde i stedet for det oprindelige projekt.

Afsnit 38, Grundbetaling under artikel 32

Anvendelsen af artikel 32 giver i praksis anledning til en del udfordringer. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at projekter har ansvaret for at indberette status på alle arealer i vådområdeprojektet, samt hvilke arealer, der kan få status af, at indgå i artikel 32. Herunder skal det fremgå klart, hvornår projektgrænsen er indtegnet, så der er klarhed for planteaviskonsulenter og landmænd.

Giver ovenstående bemærkninger anledning til spørgsmål eller uklarheder, er I velkomne til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Marie Juul Rohde
Seniorkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4224
M +45 3083 1046
E MJK@if.dk